



ת"פ 26767/02/17 - מדינת ישראל נגד מיכל פרח רפאלי

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 26767-02-17 מדינת ישראל נ' רפאלי
בפני כבוד השופט פאול שטרק

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מיכל פרח רפאלי

הנאשמת

הכרעת דין

לאחר עיון במכלול הראיות וחקירת העדים, מזכה את הנאשמת מחמת הספק בלבד מהאישום המיוחס לה בכתב האישום.

א. הקדמה

1. ככלל הערות ביהמ"ש על אופן ניהול הליך שמורות בסיום הכרעת הדין. במקרה דנן, ראיתי לנכון להקדים כדי לתת פרספקטיבה לתוצאה בענין דנן.

מדובר בהליך פלילי שהיה על המאשימה לנהל אותו ולהביא להכרעת ביהמ"ש. מתפקיד התובע לפרוס את מלוא הראיות לעיון ביהמ"ש ולהכרעתו, וכך נעשה במקרה דנן. ב"כ המאשימה ניהל את התיק באופן מקצועי וביעילות רבה, כאשר הסניגור גם הוא מילא תפקידו באופן מקצועי ויעיל. הובא בפני ביהמ"ש מלוא הראיות להכרעה.

ב. כתב האישום

2. מדובר בכתב אישום תמציתי וקצר לפיו, בשנת 2012 עד תביעה מס' 2 (להלן: מירב), הצטרפה לצוות מוזיאון מגדל דוד כמאבטחת. הנאשמת עבדה באותה עת כקופאית. בשנת 2015. לאחר הכשרה, תפקדה הנאשמת כממלאת מקום כקופאית. תוך כדי כך, נוצרה חבורת בין מירב והנאשמת.

עמוד 1



במהלך אותה תקופה, במסגרת תפקידה, הנאשמת הנפיקה כרטיסי כניסה כנגד תשלום, אולם לא מסרה כרטיס כניסה לכל מבקר במוזיאון.

הכרטיסים שלא נמסרו למבקרים, הוחבאו מתחת למדפסת לשימושה של מירב, שאותם מסרה כנגד תשלום מזומנים, אשר לא נרשמו ולא נכנסו לקופה. בדרך זאת, לקחו הנאשמת ומירב את הכסף המזומן לעצמן והתחלקו בו. לפי שיטה זאת, הן צברו סכום הקרוב ל-14,000 ₪ והתחלקו חצי חצי.

ג. העדויות וראיות

להלן תמצית העדויות:

3. מירב אבולעפיה, עדת תביעה מס' 2, העידה כלהלן:

א. מירב הורשעה בענין דנן בכתב אישום נפרד. במסגרת גזר הדין, הוטלו עליה 250 שעות של"צ והליך שיקום בהשגחת שירות המבחן. לפני כ-15 שנה (12 שנה בעת המעשה), הורשעה בגניבת כרטיסי אשראי.

ב. מירב עבדה כמאבטחת ועזרה כקופאית מחליפה של מכירת כרטיסים ומכשיר במדריך קולי (אודיו גייד) ועמדת המזכרות בקופה. מירב עבדה באותה משמרת של הנאשמת. לאחר סיום יום של הנאשמת בשעה 16:00, ולאחר הפסקה שבה למשמרת נוספת בערב.

ג. הנאשמת לימדה אותה "שיטה" לקבלת מזומנים ולא להעביר בקופה, אלא לשים בצד. בסוף כל יום, לאחר שמירב החביאה כספים, הן התחלקו בסכום הנע בין 300 ל-400 ₪. לפעמים הנאשמת היתה מוסרת למבקר רק קבלה בלבד, ומירב הכרטיסנית, עמדה בשער הכניסה לאתר המוזיאון עצמו בעמדת הבטחון, והיתה מאפשרת כניסה למוזיאון, בכך נותר כרטיס שלא השתמשו בו. הנאשמת שמה כרטיסים במגירה מתחת המדפסת.

ד. כאשר מירב ישבה בקופה, היתה מקבלת מזומנים ומוסרת כרטיס מוכן במקום קבלה כדי לאפשר כניסה למבקרים. לא היתה כרטיסנית שהחליפה אותה.

ה. מירב העידה כי הנאשמת פיתתה אותה לשיתוף פעולה וחלוקת הכסף היתה חצי חצי.

ו. בסיום המשמרת מירב והנאשמת היו יוצאות למסעדות וגם לקניית חפצים אישיים כגון: בגדים, אוכל, פריטים אישיים.



ז. הנאשמת היא זאת אשר כיוונה את מירב. לפי "השיטה", היתה דואגת להשאיר כרטיסים שלא נוצלו ואז יוצאת להפסקה, מירב היתה מחליפה אותה ונותנת כרטיסים כנגד המזומנים ללא קבלה בקופה. מירב היתה מחביאה את הכספים בחוברת ומעטפה. כל יום היו לוקחות קרוב ל-400 ₪. כאשר מירב עמדה בבטחון, הנאשמת היתה מסמנת לה להכניס מבקר ללא כרטיס, אלא רק עם קבלה. כאשר מירב ישבה בקופה, לא היה אדם בבדיוק הכרטיסים ובעצם היא ביצעה פעולת מכירת כרטיסי כניסה, גבית כסף והנפקת כרטיסים.

ח. מירב הגדירה את הקשר שלה עם הנאשמת, כחברות לעבודה.

ט. מירב העידה כי היא והנאשמת הרוויחו כל אחת 6,000 ₪. מירב והנאשמת נסעו ביחד לטיול באיטליה. שניהן שילמו את חלקן במזומנים בסך בערך 4,000 ₪ כל אחת. לאחר שובן, הפרשה התפוצצה. מירב ציינה שידעה על קיום המצלמות במקום. מירב הבינה כי נתפסה בגין גניבת עוגות מהמזנון, אולם ביחס לעוגות, טענתה היתה כי התכוונה להתחשבן עם בעלת המזנון במועד מאוחר יותר. מירב אישרה כי במסגרת החברות, הנאשמת דיברה על מצבה האישי, וכן על מה שעבר עליה במשך שנות חייה הקשות ונושאים אישיים אחרים.

י. תקופת הפעלת ה"שיטה" וגניבת הכסף היתה בת חודשיים עד שנתפסו.

יא. הכסף היה בכיס של מירב. חלוקת הכסף היתה בסוף היום ביציאה מהמוזיאון או ברכב. מירב היתה מעבירה את הסף לנאשמת. (עמוד 10 שורה 32 וע' 11 שורות 1-2).

5. עד תביעה 5, מר יהודה ועקנין, העיד כלהלן:

א. טיפל באחזקה של המוזיאון 32 שנה ומכיר את הנאשמת.

ב. התעורר כנגד מירב חשד שגונבת עוגות מהמזנון.

ג. בעקבות גניבת העוגות, נוכח חוסר התאמה בין התקבולים במכירת האודיו גייד (מדריך קולוי) בימי חול לעומת סופ"ש, התעוררו חשדות ביחס לגניבת כספי המוזיאון.

ד. בעקבות החשדות, התקינו מצלמות. כאשר צפו בסרטונים, ראו איך מירב מעלימה כסף. לפעמים מירב סירבה לקבל כרטיסי אשראי ודרשה מזומנים. לא רואים דבר ביחס לנאשמת והעלמת כספים.

ה. מירב הוזמנה ונחקרה, לא לקח הרבה זמן והיא הודתה, התנצלה וסיפרה על חלקה של



הנאשמת בענין.

ו. ביחס לנאשמת, דעתו חיובית, מדובר בעובדת מסורה וטובה.

6. עד תביעה מס' 4 אפרים טימינקר העיד:

א. תפקידו באותה תקופה היה סמנכ"ל כספים.

ב. הכל התחיל בעקבות תלונה מבעלת המזנון על חסר בעוגות. לאחר בדיקת הסרטונים, ראה כי מירב לא מעבירה פעולות בקופה. מירב הוזמנה לחקירה פנימית, הודתה והשליכה אשמה על הנאשמת.

ג. לדעתו, רואים בסרטון את הנאשמת מזמינה את מירב לשבת בקופה, כאשר מירב יושבת בקופה אין עליה פיקוח.

ד. העד אישר כי הנאשמת בעצמה הביאה לידיעת ההנהלה מעשי גניבות ע"י אחרים.

7. בהסכמת הצדדים הוגשו הודעות עד תביעה מס' 1, מר איתן רבני (ת/1).

מר רבני סיפר על חקירת הנאשמת באופן שחשף את הנעשה. רוב רובה של עדותו במשטרה מתייחס לצפיה בסרטונים.

הוגשה עדותה של הגב' איילת ליבר (ת/2), מנהלת מגדל דוד באמצעות הודעה אשר צורפה לפרוטוקול השיחה עם מירב ע"י הסגל במוזיאון. הוגשה חקירת הנאשמת במשטרה ותמלול עימות מול מירב, הכל מתועד בקובץ סרטונים).

8. הנאשמת מסרה עדותה:

א. עבדה במוזיאון כ-26 שנה ובשנים האחרונות כקופאית. יום עבודתה הסתיים בשעה 16:00. היא ומירב הפכו חברות לעבודה.



ב. מדי פעם הנאשמת שילמה במסעדות או ברכישת פרטים אישיים עבור מירב בכרטיס אשראי כי למירב לא היה כרטיס אשראי משלה. ביחס לנסיעה לאיטליה, העידה כי הרעיון היה של מירב. התשלום בוצע במזומנים לאחר משיכת מזומנים מחשבון הבנק שלה (הוגש דף חשבון ת/1). מאחר והיא היתה מסיעה את מירב מדי פעם, קיבלה ממנה החזר עבור הדלק. הנאשמת הכחישה כל קשר לגניבות ע"י מירב.

הנאשמת סובלת מהפרעות ובעיות בריאותיות שונות ומשתמשת בקלונקס.

במהלך העימות שנערך בין מירב והנאשמת, הנאשמת שתקה מדי פעם. נטען על ידה כי היתה בהשפעת הקלונקס ולכן לא תפקדה.

נשאלה ביחס לנסיעה לאיטליה ומקור הכסף, הציגה דף חשבון המצביע על משיכת סך 9,000 ₪ מהחשבון לתשלום חלקה ובזבזים (ביחס לפרטי החשבון, יש חשיבות ועל כך התייחסות בהמשך).

ביחס ל"כרטיסי יתר" בקופה, הנאשמת מודה כי לפעמים בהיסח הדעת, לא העבירה לקוח, אולם כאשר שמה לב לכך, היתה זורקת את הכרטיס לאשפה.

מירב היתה מחליפה את הנאשמת בקופה, לצורך יציאתה לעשן סיגריה בחוץ. לצורך הענין, על פי בקשת הנאשמת, מירב קיבלה הדרכה והכשרה כקופאית.

לטענת הנאשמת, אין מגירה מתחת למדפסת עבור כרטיסים. בסיכומו של דבר, הנאשמת הכחישה את המיוחס לה.

הסרטונים

9. הוגשו 4 סרטונים כתוצאה מהתקנת המצלמות מעל עמדת הקופה. קצבי הסרטונים היו 24, 34 ו-43 מיום 06.09.2015 ו-07.09.2015. אורך הסרטונים כולם ביחד בסה"כ 110 דק'.

10. בקובץ "24", ניתן להבחין בפעולות בקופה בניהולה של הנאשמת. בשעה 12:04 רואים תשלום מזומן ללא הנפקת כרטיסים.

בקובץ "24" בשעה 12:09 רואים הדפסת כרטיסים, אולם הנאשמת משליכה מתחת למדפסת, לכאורה, כרטיס אחד.



בשעה 12:04 לא היתה הדפסה.

בשעה 12:10 מדפסה 3 כרטיסים.

בשעה 12:13 מדפסה אחת.

בשעה 12:16 לא מדפסה, כאשר מיד לאחר מכן, מדפסה, אולם לא שמה מתחת למדפסת.

בקובץ "34" ניתן להבחין בשיחה בין מירב לנאשמת. בשעה 12:44 יש מעטפה ובתוכה כסף.

בקובץ "43" בשעה 12:55 מירב לוקחת חוברת עם כסף.

ניתן להבחין כי מירב מקבלת כרטיס אשראי ומדפסה קבלה ללא כרטיס. לפעמים מדפסה כרטיס (ראה 13:21).

בקובץ מיום 07.09.2015 לא ניתן להבחין במעשה חשוד.

במכלול הסרטונים, למעט פעולה אחת של השלכת כרטיס מתחת למדפסת, (לא רואים מגירה) אין הנאשמת מבצעת כל פעולה חשודה אחרת, רק מירב בלבד מקבלת ושומרת לעצמה מזומן ששולם. אין בסרטונים תיעוד של העברה או חלוקת כספים בין מירב והנאשמת.

חקירת הנאשמת במשטרה

11. הודעת הנאשמת משקפת בעיקר את עדותה בביהמ"ש, אולם במסגרת הודעתה נשאלה אם מירב והנאשמת היו זוג, (בת/3 שורות 47 ו-73) לנאשמת טענות כלפי מירב ואופי הקשר שמירב חפצה עם הנאשמת ודחיה מצד הנאשמת. הנאשמת מכחישה וטוענת באוזני החוקר כי מירב זאת שחפצה בזוגיות והנאשמת דחתה אותה. לאחר ניסיון בטיול, בעימות ולאחר מכן, הענין עלה פעם נוספת כאשר הנאשמת מספרת שמירב ניסתה לכבוש ליבה בהוצאת כספים. החוקר דוחה את הסיפור כלא רלוונטי.

12. חקירת הנאשמת תועדה בוידאו. מכך ניתן להתרשם ללא כלי אמצעי על אופן חקירתה ותגובותיה.

הנאשמת נשאלה על קבלת הכספים והאם ידעה שמדובר בפירות הגניבה. הנאשמת הכחישה.

החוקר במהלך החקירה לא רק מרים את קולו על הנאשמת, אלא גם צועק עליה ומפגין זלזול בדבריה. הנאשמת נשארת דבקה לגרסתה.

13. העימות



מירב נכנסת לחדר החקירות. בתחילה הנאשמת מתחילה לומר מילים שמירב מנסה "להכניס...." ואז מירב מדברת שזאת הנאשמת שרצתה מיטה זוגית בטיול.

מירב נשאלה על אופן העברת הכספים לנאשמת. מירב מסרה כי היתה מחביאה המעטפה בתיק של הנאשמת. מירב הדגימה הכנסת כסף לתיק הנאשמת. מירב גם מרימה קולה על הנאשמת והנאשמת שותקת. פרקי שתיקה הם במהלך מונולוג כאשר תגובה לא נתבקשת. (יש לציין כי במהלך עדות מירב בבית המשפט היא לא הזכירה איך העבירה את הכסף לנאשמת).

החוקר יוצא מהחדר פעמיים ומשאיר את מירב והנאשמת לבד. אין הן מחליפות, לא מילים ולא מבט.

במהלך העימות, שתקה הנאשמת ודחתה את טענותיה של מירב. במהלך העימות בין בנוכחות החוקר, שיצא מהחדר, אין מירב או הנאשמת מדברות על מהות הקשר ביניהן או רקע לריב בטיול, כפי שעלה מהודעת הנאשמת (ת/3).

דף חשבון

14. מדף החשבון של הנאשמת (נ/1) עולה כי בטרם משיכת סך 9,000 ₪ ביום 07.08.2015, היתה בחשבון עמדה ע"ס של 69,651 ₪. מעין בהפקדות בחודש יולי ואוגוסט 2015, ניתן לבחון בפקדות שוטפות בחשבון וכן משכורת משתי משרות: האחת, במוזיאון והשניה, שירות ניקיון. אין בפני ביהמ"ש עדות ביחס למהות הפקדה החודשי מטעם שירות ניקיון. אין הפקדת מזומנים. הנאשמת לא נחקרה על ממצאים בדף החשבון.

דיון והכרעה

עדות שותפה לעבירה

15. כאשר ביהמ"ש נדרש להכריע בכתב האישום, יש לקבוע משקל לכל ראיה ועדות. כתב האישום בנוי על שני יסודות: האחד עדותה של מירב השותפה לעבירה, לפי גרסתה, והחלק השני הסרטונים.

בנוסף, ישנה עדות הנאשמת בחקירתה במשטרה והעימות בין מירב והנאשמת.

16. בענין דנן, חל סעיף 54א(א) לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן: "הפקודה"):

"בית משפט לא ירשיע נאשם על סמך עדותו היחידה של שותפו לעבירה, אלא אם

עמוד 7



מצא בחומר הראיות דבר לחיזוקה..."

אין בפני ביהמ"ש ראיה של ממש ביחס לגזר הדין בעניינה של מירב. אם מדובר בהסדר טיעון מול עד המאשימה? אין מחלוקת כי מירב מהווה שותפה לעבירה ולכן נדרשים חיזוקים לעדת כדי לבסס הרשעה אשר על פי עדותה.

17. חיזוקים לעדות של מירב, לפי המאשימה

א. בסרטון בקובץ "24" בדקה 12:09 ניתן להבחין בפעולת הנאשמת ביחס לכרטיס עודף והעברתו מתחת למדפסת, דבר שלכאורה מאשר עדות מירב, ביחס לשיטה הפקת כרטיס יתר לפיה, לא העבירה הנאשמת ללקוחות, לשימוש כנגד מזומנים שהתקבלו ממבקר אחר שלא הופקדו בקופה.

ב. הנסיעה לאיטליה בהוצאת 4,000 ₪ כל אחת כאשר הנאשמת שילמה את חלקה במזומנים. שתיקת הנאשמת מדי פעם במהלך העימות.

ג. הדגמת אופן העברת כספים דרך תיק הנאשמת אמור לחזק עדותה, אולם בעדותה בבית המשפט לא הזכירה העברת כספים לתיק. נהפוך הוא מירב מעידה על העברת וחלוקת הכספים בסוף היום בעת יצואה משער המוזיאון.

ד. שתיקת הנאשמת מדי פעם במהלך העימות.

17. כנגד חיזוקים לכאוריים

א. עולה מחשבון הבנק של הנאשמת (נ/1), כי עמדה יתרה על כמעט 70,000 ₪. אין הפקדות של מזומנים. יש משיכה ע"ס 9,000 ₪ התואמת את מועד התשלום עבור הטיול לאיטליה. בסיכום הפקדות של 12 חודשים בדף החשבון, יש הפקדות התואמות משכורת ותשלום מחברת ניקיון ולא מעבר לכך כנגד תשלום כרטיס אשראי. דף החשבון משקף בערך תקופת "גניבות" של חודשיים לפני תפיסת מירב.

ב. אין ראיה כי הנאשמת נטלה לידיה כספים מהקופה. נהפוך הוא, רואים בבירור את מעשיה של מירב, שנוטלת לעצמה כסף. מירב מחביאה את הכספים בחוברת ואז במעטפה (ראה קובץ 43 בסרטונים). אין הסבר למה, למרות הזדמנות בזמן אמת, אינה משתפת את הנאשמת בשלל המזומנים. יתרה מכך, אם נפגשות לאחר עבודה למה לא להעביר לידי הנאשמת חלקה מבלי להחביא בתיק שלה.



ג. כאשר מירב יושבת בקופה, היא מסוגלת להפעיל את "השיטה" בעצמה ע"י הדפסת כרטיסים לפי הצורך והשימוש. רואים מספר מקרים שהנאשמת לא מדפיסה כרטיסים בכלל כנגד הדפסת קבלה.

ד. אין תיעוד חשבונאי המעריך אובדן של כספים, התואם את עדותה של מירב. האומדן נובע אך ורק מעדותה של מירב. היה צפוי שעדי תביעה בהנהלת המוזיאון היו מספקים מידע על הבדל הנטען בתקבולים בימי חול וסוף השבוע. כך לא נעשה.

ה. מירב בעלת רקע של עבירות גניבה, אמנם לפני הרבה שנים (בערך 10 עד 12 שנים בעת ביצוע העבירה). על פי עדותה, כחלק מגזה"ד, היא היתה חייבת להיכנס למסגרת שיקומית וזאת נוכח נסיבות אישיות ומשפחתיות. אין ראייה ביחס למצבה הכלכלי של הנאשמת. זאת אומרת, אין סתירה בין הוצאות כספיות על פריטים לקניות, כאשר הנאשמת משלמת. יש לנאשמת יכולת כלכלית.

ו. במהלך יומיים, אשר מתועד בקרוב לשעתיים של סרטונים, אין פעולות מחשירות מצד הנאשמת, אלא ביחס למירב, יש תיעוד מלא של גניבת כספים.

ז. נשאר כתעלומה ענין מהות היחסים בין מירב והנאשמת. הנאשמת מעלה טענה אשר לפיה ניתן לייחס למירב מניע להעליל עליה. מעבר לכך, סביר להניח שמירב כבעלת ניסיון במערכת, הבינה כמה שניתן לצייר תמונה שהיא מסכנה ומנוצלת ע"י אחר ניתן להקל בעונשה אשר יקבע.

ח. מירב מזכירה במהלך עדותה אופן העברת הכספים לנאשמת לידיה לאחר יציאת שער המוזיאון, דבר הסותר באופן מהותי את גרסתה בעימות כאשר הדגימה הכנסת מעטפה עם הכסף, בסתר לתיק הנאשמת.

18. חקירת הנאשמת והעימות

להבדיל מדו"ח הודעת הנאשמת, עיון בתיעוד וידאו, מצטיירת תמונה רחבה יותר. הנאשמת נשאלה תחילה האם היא ומירב היו זוג, הנאשמת התחילה לשפוך את ליבה בענין. בהמשך היא מודה כמה שתשומת הלב שקיבלה ממירב, עשתה לה טוב. העליזות ושמחת חיים כנגד חיי בידוד של הנאשמת.

ניתן להתרשם מחקירת הנאשמת כמה היא מופנמת בשפת גופה ובהעדרי רגישות. החוקר צועק על הנאשמת והטיח בה אשמה, והיא אינה משנה גרסתה.



בעימות, מירב בתגובה לפתיח הנאשמת "להכניס", הבינה כי הנאשמת טוענת טענות כנגדה שדחתה זוגיות. מירב מתחילה בהתקפה מילולית כנגד הנאשמת. עם זאת, כאשר מירב והנאשמת נמצאות ללא השגחת החוקר, אין הן מחליפות מילה. מירב אינה מסתכלת על הנאשמת ואינה מטיפה עליה להודות. הנאשמת יושבת מופנמת ושקטה. רק כאשר החוקר חוזר, מירב שוב מתחילה במתקפה מילולית כלפי הנאשמת.

במהלך העימות, יש כמה מקרים של שתיקה של הנאשמת. המאשימה מפנה לשתיקת הנאשמת בחיזוק לעדותה של מירב. גם החוקר מנסה להפנות תשומת לב הנאשמת למשקל שביהמ"ש יתן לשתיקתה.

אולם, אין בכל שתיקה משמעות. מירב מדברת באופן של מונולוג כאשר אין לצפות תגובה מצד הנאשמת, זאת מאחר ולא נשאלה השאלה. אם לשתיקה משמעות ראייתית בעימות (להבדיל משתיקה בחקירה) חייב להיות משקל רלבנטי כדי להכריע באמינות המצטברת בין מירב והנאשמת. אם השתיקה סבירה נוכח הנסיבות, אין לה משקל ראייתי. כך המצב בענייננו.

הנאשמת לא מעט פעמים דוחה את הטענות נגדה. לא זו אף זו, הסבירה לחוקר מספר פעמים שלא ידעה על הגניבות או מקור כספים שמירב הוציאה על מסעדות, דלק וכו', פרי גניבות המוזיאון.

במהלך החקירה ועימות החוקר, עימת הנאשמת עם הסרטונים. הוא מפנה לאפיון השיטה, להגדרתו, אך הנאשמת מפנה תשומת לב כי לא רואים אותה מעלימה כספים או כרטיסים, אלא רואים רק את מירב.

האם מהעימות ניתן להסיק מסקנה חד משמעית שמירב דוברת אמת. התשובה מורכבת כתוצאת התלהמות של מירב על הנאשמת. ניתן לסבור כי מירב פועלת בתחושת ניצול ע"י הנאשמת מחד או מאידך מתוך כעס על דחיית חיזוריה אחר הנאשמת.

בעימות או בחקירת הנאשמת, אין החוקר מנסה לפתח מהות הקשר בין מירב והנאשמת, התנהגות ותחושותיהן אחת כלפי השניה. מי רואה את עצמה כקורבן ומנוצלת ומי המנצל. ממניע חומרני/כספי קיים הסבר נוסף לפעולותיהן של מירב והנאשמת. אולם, הענין לא נחקר. ניתן להצביע על כך כמחדל בחקירה. החוקר ניסה לשבור את הנאשמת בצעקות. אילו שאל על הפן האישי בקשר למירב, יתכן היה שניתן להבהיר את התמונה. בסופו של דבר, שילוב עדותה של מירב אשר עומדת בסתירה ביחס להעברת הכספים לנאשמת עם העימות וחקירת הנאשמת, נותר מצב שאין חיזוקים של ממש לעדותה של מירב, אלא השערות.

19. מה נדרש להרשעת הנאשמת

על המאשימה להוכיח את עובדות כתב האישום מעבר לספק הסביר. במקרה דנן, הוסף נדבך נוסף מאחר וכתב האישום מבוסס על עדות שותפה לעבירה וכל הרשעה מבוססת על עדות השותפה מחייבת



חיזוקים.

מירב העידה בצורה קוהרנטית. מבחינת גרסתה בביהמ"ש בעימות ניתן לקבוע כי מבחינה פנימית גרסתה משתלבת עם העובדות שהיא מספרת בבית המשפט. הכל מחובר אחד עם השני. מבחינה חיצונית, המצב שונה. ראשית, קיימת סתירה מהותית בין עדותה של מירב בבית המשפט לאופן העברת הכספים בין בסתר ובין בגוי בסוף היום. נראה על פניו ניסיון של מירב לשפר עדותה כאשר הבינה שאין זה הגיוני שהיה צורך בהעברת הכספים בסתר בהכנסת מעטפה לתיק הנאשם כאשר הנאשמת שותפה למעשה ויודעת עליו.

להבדיל ממירב, הנאשמת היתה עובדת מוערכת ומוכרת. לא זו אף זו, הנאשמת שיתפה פעולה בחשיפת מעשים פליליים ע"י אחרים כנגד המוזיאון. למירב רקע של עבירות גניבה בעבר (אמנם רחוק) ובעיות שונות, אשר הביא אותה להשתתף בהליך שיקומי.

מדף החשבון, נ/1, של הנאשמת, עולה כי יש לה הכנסה משתי מקורות: ביום מהמוזיאון, ומקום שני אחר, הקשור לניקיון. על זה לא נשאלה שאלה. מבחינה כלכלית לנאשמת יכולת כלכלית להוציא כסף יכלה לפי רצונה להרשות לעצמה מותרות לנאשמת ואף טיול לאיטליה. בתוקפת החודשיים שמיעדה מירב, היתה לנאשמת יתרה בחשבון הבנק אשר מעלה סימן שאלה על מניע לגנוב כסף קטן מהמוזיאון.

הנאשמת סיפרה בגרסתה כי מצאה אוזן קשבת אצל מירב. היא סיפרה על מצב אישי קשה, (דבר שהנאשמת מאשרת), אשר השליך על דרך חייה.

הנאשמת מתארת שימוש בקלונקס, דבר אשר הביא מדי פעם לשתיקה בעימות. לטעמי, השתיקה אינה מהווה חיזוק ברמה הנדרשת על פי ס' 54(א) לפקודה. ניתן לייחס לשתיקה מספר אפשרויות המטיבות עם הנאשמת ולא דווקא נגדה. אין מקום בעימות או חקירתה, זמן שניתן לייחס לשתיקת הנאשמת כמעין הודאה כנטען נגדה.

20. הראיות וספק הסביר

א. כאשר ביהמ"ש נדרש להכריע בין גרסאות בעדויות ובפרט בין גרסה המפלילה נאשם או גרסת הנאשם עצמו, יש לבחון האם הגרסאות עומדת במבחן הפנימי של קוהרנטיות ועקביות ומבחן החיצוני בזיקה ליתר הראיות בפני ביהמ"ש.

מעבר לכך, לטעמי, ניתן לשאול האם ניתן לשלול גרסת נאשם מעבר לספק הסביר כלא סבירה לעומת הראיות. אם גרסת הנאשם אינה נשללת על פני גרסת מתלונן או ראיות המאשימה, אזי מדובר בעדות כראיה כנגד יתר העדויות וראיות. כל עוד גרסת נאשם עומדת על כנה, נותר ספק הסביר המחייב זיכוי נאשם מחמת הספק כנגד



הנטען נגדו בכתב האישום. האם במקרה דנן כך המצב?

ב. הספק הסביר והאופן בו מפרשים ראיות נסיבתיות המקבלות ביטוי ברור בפסק דין ידוע, ע"פ 20/51 אברהם בן מיכאל פודמסקי' היועץ המשפטי לממשלת ישראל פד"ה ע' 1187

ב"פרשת פודמסקי", הביא השופט חשין את את מגוון החלופות המתעוררות במשפט הפלילי:

"הביאה הקטגוריה דברי הוכחה אשר יש בהם, לכאורה, כדי להעלות את ההנחה, כי הנאשם עבר את העבירה המיוחסת אליו, עוברת לשכמו של הנאשם החובה להמשיך בהבאת דברי הוכחה מצדו הוא. [לא] בשלב זה - ואף לא בשום שלב אחר - אין עליו להוכיח את חפותו מפשע; כל מה שמוטל עליו הוא: לתת דברי הסבר להנחה אשר עלתה מתוך הוכחותיה של הקטגוריה. נתן הסבר המתקבל על הדעת, והשופט מקבל הסבר זה, עליו לזכותו. נתן הסבר המתקבל על הדעת, אך השופט אין בידו להחליט אם יקבל דברי הסבר אלה או ידחם - כלומר: אינו מוכן להכריע אם דברים אלה נכונים הם או לא - עליו לזכותו מפני הספק. נתן הנאשם הסבר מתקבל על הדעת, אך השופט אינו מאמין בדברי הסברו, או הסברו אינו מתקבל על הדעת, או לא נתן כל הסבר, שוקל השופט את כל הנסיבות ואת כל דברי ההוכחה - בשוותו לנגד עיניו תמיד את הכלל היסודי והראשי, היינו: כי חובת ההוכחה רובצת על שכמה של הקטגוריה עד סוף כל הסופות - ואז הוא רשאי - אך אינו מצווה - לחייב את הנאשם בדין."

דעתו של כב' השופט חשין מקבל משנה תוקף בע"פ 7220/05 האני נימרנ' מדינת ישראל, (פורסם בנבו 31/5/07):

"החובה להוכיח אשמה פלילית מעבר לספק סביר נגזרת מעקרונות חוקתיים של חופש האדם והגנה על חירותו האישית מפני מעצר ומאסר ומפני פגיעה בכבודו כאדם.

משתלבת בכך חזקת החפות, ממנה נגזר העקרון כי אין להרשיע אדם כאשר נותר ספק סביר באשמתו (ע"פ 6295/05 אלי וקנין נ' מדינת ישראל (טרם פורסם)). חזקת החפות היא חזקה ראייתית, המחייבת זיכוי נאשם מקום שלא הובאו ראיות מספיקות לאשמתו. יסוד הספק הסביר עוסק בשאלת דיוטן ומשקלן של הראיות המפלילות, והוא העונה לשאלה האם הופרכה חזקת החפות, אם לאו. ככאלה, חזקת החפות ועקרון הספק הסביר הם מושגים המשלימים זה את זה. הנטל להוכיח אשמה פלילית מעבר לספק סביר הוא אמצעי בעל חשיבות עליונה בהתמודדות מפני הרשעות שווא שיסודן בטעות עובדתית.... העקרון לפיו עדיף שיהלך רשע חופשי משזכאי יורשע שלא כדין עומד ביסוד אמת המידה של הספק הסביר (In re Winship, 397 U.S. 358 (1970)).

"ספק סביר המצדיק זיכוי הוא ספק המותיר, על-פי מבחני שכל ישר, הגיון וניסיון חיים, שאלה אמיתית באשר לאשמת הנאשם. לא כל ספק שהוא, ויהא



המרוחק והדמיוני ביותר, עונה למבחן זה."

ראה גם ע"פ 6295/05 אלי וקנין נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 25/01/07):

"על הספק הסביר להיות רציני, הגיוני ובעל אחיזה מעשית במציאות. לא כל השערה או אפשרות רחוקה יקימו ספק שיש בו כדי להצדיק פטור מאחריות. נדרשת סבירות לקיומו של ספק, המשליכה על משמעותו, רצינותו ומשקלו."

השופטת פרוקצ'יה נתנה מבחן אחד להבחנה בין ספק סביר לכזה שאינו סביר:

"השאלה מתי תמיהות שנתרו עולות כדי ספק סביר באשמת הנאשם עשויה להיות מושפעת ממידת הקשר שלהן לגרעין המהותי עליו נסב האירוע נשוא האישום. מקום שהתמיהות מקרינות על עצם מעורבות הנאשם באירוע העברייני המיוחס לו, משקלן עשוי לעלות כדי ספק סביר באשמה. לעומת זאת, מקום שהן מצויות בשוליו של האירוע העברייני ואינן מהותיות לו, הישארותן ללא מענה לא בהכרח תשפיע על רמת הוודאות הנלווית לגרסה המפלילה האמינה. ככלל, הציפייה כי במערך ראיות מפלילות כל פרט מפרטי התנהלותם של הנאשם ושל קרבן העבירה, בין לפני מעשה העבירה, בין בעת מעשה העבירה, ובין לאחר מעשה העבירה, יהיה מוכח וברור במלואו, ויתיישב עם כל המכלול הראייתי, אינה בהכרח תואמת את מורכבות אירועי החיים, ואת מורכבות נפש האדם והתנהגותו, שלא תמיד מצויים לגביהן ראיות והסברים מלאים. מקום שהפרטים החסרים אינם מהותיים לגרעין העבירה ונמצאים בשוליה, אין בכך בהכרח כדי למנוע את הפללת הנאשם, וכדי להעלות ספק סביר המצדיק את זיכוי."

21. "חיזוקים" ופרשנות

א. פרשנות מונח "ספק סביר", משמש תפקיד בפרשנות "חיזוקים". על ביהמ"ש לשקול את החיזוקים הנטענים עלי ידי המאשימה בפרשנות הסבירות האם נותרה פרשנות סבירה לטובת הנאשמת. נכון הדבר בקיום ראיה חד משמעית, לא נותרה מחלוקת או ספק סביר. במקרה דנן, יש כמה דרכים לפרש את הראיות בין אם לטובת טענות המאשימה או לטובת טענות הנאשמת. היכן לא ניתן לשלול את גרסת הנאשמת באופן סביר נותר ספק הסביר ראה :

ע"פ 6147/92 מדינת ישראל נ' יוסף בן שלמה כהן, מח (1) 62

השופטת דורנר:



ההשקפה שהתגבשה בפסיקה היא כי "הדבר לחיזוק" אינו ראית סיוע בדרגה חלשה יותר, אלא תוספת ראיתית השונה במהותה מן הסיוע: הדבר לחיזוק אינו חייבלהיות ראיה עצמאית, ויכול הוא גם לעלות מן העדות הטעונה חיזוק (ע"פ 949/80 שוהמי ואח' נ' מדינת ישראל [8], בעמ' 72); אין עליו בהכרח להתייחס לדברי העד בדבר זהות הנאשם, ודי הוא כי יאשר את מהימנותו של העד בנושא הרלוואנטי לביצוע העבירה (עמ' 68).

השופט חשין:

"מה אמור להיות משקלו של אותו דבר חיזוק, שבהוסיפנו אותו אל עדות השותף תכריע כף החובה ובהיעדרו של אותו משקל תכריע כף הזכות? התשובה לשאלה נדרשת מאליה: נסיבותיו של עניין ועניין יקבעו", (עמ' 82).

כמובן בע"פ 169/86 חסאם חסונה' מדינת ישראל, פ"די מא (2) 466

השופט ש' לוי:

"אין החיזוק נדרש אלא כתוספת משקל לאמינות, ואין הוא צריך להתייחס דווקא לשאלה השנויה במחלוקת או לאישום כנגד עברין מסוים...".

22. גרסת הנאשמת מול גרסת מירב

בסופו של יום כדי להיווכח האם קיים חיזוק לעדותה של מירב, יש להשוות בין העדויות.

א. מדובר בכתב אישום בעל 3 סעיפים תמציתיים. הראיות בתיק אינם בהיקף גדול רחב, אלא בהיקף לעומקם של דברים.

ב. כדי לבצע גניבות, אין מירב צריכה את הנאשמת. כאשר מירב יושבת בקופה, אין כרטיסן ומירב שולטת במדפסת באופן הפקת הכרטיסים והבידוק לצורך הכניסה למוזיאון. על כך ניתן להיווכח מהסרטונים.

לעומת מירב, הנאשמת, לפי עדותה של מירב, תלויה על מירב לביצוע ה"שיטה" אלא גם על יושרה ביחס לחלוקת שלל מזומנים. מירב העידה שזאת היא שאוספת את המזומנים ומחלקת. נשאלת השאלה למה? למה מירב אינה משאירה את החוברת ו/או המעטפה לעיון בדיקת הנאשמת. למה יש לקחת את ה"שלל" איתה, כאשר מירב עוזבת את העמדה, ולאחר מכן להחביא בתיק הנאשמת (לפי הנאמר בעימות להבדיל באופן מהותי מעדותה בבית המשפט). אם מירב והנאשמת שותפות, אז ניתן לחלק את הכסף מחוץ למתחם המוזיאון **ללא צורך בהכנסת מעטפה בסתר בתיק הנאשמת. כאשר מירב**



העידה בבית המשפט כי כך התבצע העברת הכספים, נראה לי שנעשה ניסיון לשפר גרסה כאשר הבינה שמה שנמסר בעימות לא הגיוני. בסרטונים הדבר שרואים הוא שמירב נוטלת לעצמה המעטפה עם הכסף בפנים ועוזבת עמדת הקופה. אין תשובה ברורה. יתכן שכך זה עבד או יתכן שלא ומדובר בהמצאת מירב.

ג. חסר נדבק נוסף. אין בפני ביהמ"ש תיעוד על קיום מקום להחביא כרטיסים. עדים מטעם הנהלת המוזיאון דיברו על קיומה של מגירה מתחת למדפסת, אולם אין תיעוד לכך. בקובץ "24" דקה 12:09 ניתן להבחין בפעולת הנאשמת המורידה כרטיס נוסף מהמדפסת. היכן הונחו הכרטיסים, לא ברור, למעט שמדובר מתחת למדפסת. מה נמצא שמה לא ברור מהסרטונים. לאחר שהתגלתה ה"שיטה", האם נערכה בדיקה ואם כן האם נתגלו כמות כרטיסי יתר(שאינם דמי)?

ד. בסופו של דבר, לא קיימים חיזוקים הנדרשים לעדותה של מירב כדי לייצר תשתית ראיתית להרשעת הנאשמת על אחת כמה וכמה נוכח הסתירה בין גרסת מירב בעימות ובין עדותה בבית המשפט ביחס לאופן העברת הכסף לנאשמת לצורך חלוקה ביניהן. יש לקבוע, בהעדר חיזוקים נדרשים, לא ניתן לשלול גרסת הנאשמת כגרסה לא סבירה לעומת גרסת מירב.

במקרה שלנו, קיים לכאורה מניע למירב להכפיש את הנאשמת, וזאת כדי להקל על עצמה. מנגד, אין מניע כלכלי לנאשמת לבגוד במוזיאון היכן שעבדה רבת השנים. כדי לבגוד במעביד בדרך כלל, המניע מבוסס על כסף או חמדנות ורצון ליותר. כאן, לכאורה, לנאשמת לא היה צורך לגנוב כמה אלפי שקלים ולסכן מפעל חייה.

נותרת בכל זאת תעלומת מהות הקשר בין מירב והנאשמת. אולם, לאור תגובת מירב בעימות, לנטען על ידי הנאשמת במשטרה, יש גרעין של אמת. יתכן שזה מספק את המניע של מירב להכניס את הנאשמת לסיפור שלה.

23. סיכום

בהעדר חיזוקים לעדותה של מירב, לא ניתן לבסס הרשעת הנאשמת על עדות מירב בלבד. מעבר לכך, קיים בעיני ספק הסביר לטובת הנאשמת בין עדות מירב והנאשמת ביחס לחלוקה במעשים המתוארים ע"י מירב. ספק זה עומד לטובת הנאשמת. לא ניתן לבסס הרשעת הנאשמת על מסכת הראיות הקיימות. האם קיים חשד סביר ביחס לנאשמת, התשובה כן. אולם, לא ניתן להרשיע על חשדות, אלא אם כן ניתן לקבוע כי האישום הוכח מעבר לספק הסביר.

לסיכום, על יסוד העימות בין הנאשמת ומירב, חקירת הנאשמת, הסרטונים והפרשנות האפשרית שניתן



לתת לפעולות המתועדות, נותר מצב של ראיות אשר אין בהן חיזוק לעדות מירב ברמה הנדרשת בדין, זאת כאשר קיימת פרשנות סבירה המשאירה ספק סביר בענין האישום המיוחס לנאשמת.

24. סוף דבר

בעת שאני מסכם. דעתי בעניינה של הנאשמת יפה דברי כב' השופט יעקובי בע"פ 8088-09-17 (לא פורסם):

"...יש גם ברכיבים ראייתיים התומכים באפשרות שלא התרחש אירוע כנטען וגם מחדלי חקירה משמעותיים, הפועלים לזכות המערער. כל אלה מובלים לכך שקיים ספק סביר אם המערער ביצע את המיוחס לו" (פיסקה 26 סייפא).

כאמור, ע"י כב' השופט יעקובי, לא די במתן אמון בעד עיקרי, אלא לבחון בראיות התומכות באפשרות הסבירה שלא התרחש האירוע המהווה יסוד לכתב האישום. במקרה של הנאשמת, בשילוב מכלול הראיות, במסקנות הסבירות, נותר ספק הסביר על עצם קיום מספיק חיזוקים לעדותה של מירב ובכך לגופו של ענין, להשתתפות הנאשמת בעבירה המיוחסת לה.

התוצאה היא זיכוי מחמת הספק.

זכות ערעור לביהמ"ש המחוזי בתוך 45 יום

ניתנה היום, כ"ו תמוז תשע"ח, 09 יולי 2018, במעמד הצדדים